

ABD BAŞKANI TRUMP'IN ASYA TURU'NDAN ÖNE ÇIKANLAR

Seyda Nur OSMANLI

Misafir Araştırmacı

Analiz No : 2025 / 51

26.11.2025

ABD Başkanı Trump 26-30 Ekim tarihleri arasında Malezya, Güney Kore ve Japonyayı kapsayan ziyaretler ile ikinci döneminin ilk Asya turunu gerçekleştirmiştir. ABD Başkanının Asya turunun gümrük tarifelerinin müzakereleri ve güvenlik boyutları ile öne çıktığını belirtmek mümkündür. Tarife müzakereleri, kritik mineral anlaşmaları, bölgesel barış anlaşmasına aracılık etmesi, Çin lideri ile görüşmesi, savunma konusundaki görüşmeler öne çıkan noktalardır. Bu bağlamda ABD Başkanı Trumpın Asya turunun, Trump yönetiminin Make America Great Again ("Amerika'yı Yeniden Harika Yapalım") stratejisi ve dış politika vizyonu açısından önemli göstergeler verdiği söylenebilir. Dış politikada ikili anlaşmalar ve görüşmeleri tercih eden ve "peace-maker" (barış sağlayıcı) olarak anılan stratejisinin çeşitli uygulamaları gerçekleşmiştir. ABD lideri Asya turu sırasında, Malezyada düzenlenen 47. ASEAN Liderler Zirvesi ve Güney Korede düzenlenen APEC Liderler zirvesi sayesinde Malezya, Japonya ve Güney Kore liderlerinin yanı sıra Vietnam, Kamboçya gibi Asya-Pasifik bölgesindeki diğer ülke liderleri ile ikili görüşmelerde bulunarak çeşitli anlaşmalar sağlamıştır. Kritik mineraller ve nadir toprak elementleri açısından zengin kaynaklara sahip olan Çinin yanı sıra Asya-Pasifikteki diğer ülkeler, nadir toprak elementlerinin %22sini, nikel rezervlerinin %65ini ve kobalt rezervlerinin ise %25ini barındırmaktadır.[1] Bu açıdan ABD liderinin bölge liderleri ile görüşmesinde öne çıkan konu tarife müzakerelerinin yanı sıra kritik mineraller olmuştur.

ABD Başkanı Asya turunda ilk ziyaretini Malezyaya gerçekleştirmiştir. Malezyanın başkenti Kuala Lumpurda düzenlenen 47. ASEAN Liderler Zirvesi sırasında Başkan Trump çeşitli diplomatik temaslarda bulunmuştur. ASEAN Zirvesi için Malezyada bulunan Japonya, Brezilya, Vietnam, Tayland liderleri ile görüşmüştür. Kamboçya ve Tayland arasında geçtiğimiz aylarda yaşanan çatışma ile ilgili olarak daha önce arabuluculuk girişiminde bulunan ABD Başkanı, Malezya Başbakanı ve söz konusu ülkelerin liderlerinin katılımıyla Kamboçya-Tayland arasında barış bildirgesinin imzalanmasına aracılık etmiştir. Ayrıca, Malezya Başbakanı ile görüşerek ABD ve Malezya arasında ABD ulusal güvenliği açısından

büyük önem sahip olduğu bildirilen kritik mineraller konusunda bir anlaşma imzalanmıştır.[2] ABD Başkanı Trumpın Vietnam Başbakanı ile görüşmesinde ise iki ülke arasında ticaret anlaşmasının imzalandığını duyurulmuştur. Benzer bir görüşme Tayland Başkanı ile gerçekleştirilmiştir. Neticede, Tayland ve Vietnam ile ABD mallarına uygulanan gümrük engellerini ele alan ve ABD mallarının pazar erişimini kolaylaştıran anlaşmalar imzalanmıştır.[3] Tayland ile kritik mineraller konusunda anlaşma imzalanmıştır.[4] Bir başka gelişme ise ABD ve Hindistan savunma bakanlığı heyetlerinin ABD ile Hindistan arasında on yıllık bir savunma çerçeve anlaşması imzalamasıdır.[5]

ABD lideri, 28 Ekim tarihinde Asya turunun ikinci durağı olan Japonyayı ziyaret etmiştir. Japonyanın yeni Başbakanı Takachi ile görüşme gerçekleştirerek iki ülke arasında kritik mineraller ve ticaret erişimi hakkında anlaşmalar imzalanmıştır. ABDnin Malezya ve Tayland ile kritik mineraller konusunda imzaladığı anlaşmanın, iş birliğine yoğunlaşan daha genel hatlı anlaşmalar olduğu; ancak Japonya ile imzalanan anlaşmanın ise daha gelişmiş, detaylı ve uygulanabilir çerçeveler içerdiği belirtilmektedir.[6] Japonyanın yeni Başbakanının güvenlik konusundaki politika görüşleri, ABDnin Asyadaki politikaları açısından uyumluluk taşımaktadır.

ABD lideri Asya turu kapsamındaki son ziyaretini 30 Ekim tarihinde Güney Koreye gerçekleştirmiştir. 31 Ekim-1 Kasım tarihlerinde Güney Korede gerçekleşen ABD Başkanı Trumpın şahsen katılmadığı Asya-Pasifik Ekonomik İş Birliği Zirvesi (APEC) öncesinde gerçekleşen ABD ve Güney Kore liderinin görüşmesinde, ticaret ve güvenlik alanında çeşitli anlaşmalara varılmıştır.[7] Bu bağlamda ABDnin Güney Koreye uyguladığı gümrük vergisi oranı düşürülürken Güney Kore, ABDye yatırım taahhüdünde bulunmuştur. ABDnin çip sektöründe öncü şirketi Nvidianın Güney Korede çeşitli yatırım ve iş birliği yapılacağı ve Güney Korenin nükleer enerjili denizaltı inşa etmesine onay verdiği bildirilmiştir.[8] Güney Kore Başkanı, Japonya Başbakanı gibi ülkesinin savunma harcamalarını arttıracağını ifade etmiştir.[9]

APEC Zirvesi

Güney Korenin Gyeongju kentinde 31 Ekim-1 Kasım tarihlerinde APEC zirvesi Sürdürülebilir Bir Gelecek İnşa Etmek temasıyla gerçekleşmiştir. Zirve sonunda yayınlanan Gyeongju Bildirgesi kabul edilmiş ve Demografik Değişiklikler için İşbirlikçi Çerçeve ve APEC Yapay Zeka Girişimi (2026-2030) adlı iki belge imzalanmıştır. Böylece APEC gündemine ilk kez kültürel ve yaratıcı endüstriler alınırken Asya-Pasifik bölgesindeki demografik sorunlar ve yapay zeka hakkında ortak karar alınmıştır.[10] APEC Zirvesi, Güney Koredeki yeni yönetimin ilk kez uluslararası bir organizasyona ev sahipliği yapması açısından önem taşımaktadır. APEC Zirvesinde özellikle yapay zeka ile ilgili alınan kararlar ve ABD teknoloji şirketi Nvidianın Güney Koreye yatırımları, yapay zeka konusunda önemli bir merkez olarak öne çıkmak isteyen Güney Kore hedefleri ile paralellik taşımaktadır.[11]

Çin Devlet Başkanı Xinin APEC zirvesine katılmak üzere gerçekleştirdiği Güney Kore ziyareti, 2014ten beri ülkeye yaptığı ilk ziyaret olurken aynı zamanda, Güney Kore Başbakanı Lee ile ilk görüşmesi olmuştur. İki liderin görüşmesinde Çin ve Güney Kore arasında döviz takası anlaşması yenilenmiş ve Asya-Pasifik bölgesinde son dönemde en önemli bölgesel güvenlik sorunlarından biri haline gelen çevrimiçi dolandırıcılık hakkında,

söz konusu dolandırıcılıkla mücadelede iş birliği konusunda Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. [12]

ABD Başkanı Trump ve Çin Devlet Başkanı Xi Görüşmesi

ABD Başkanı Trump ve Çin Devlet Başkanı Xi, 30 Ekim tarihinde Güney Korenin Busan kentinde ikili görüşme gerçekleştirdi. Söz konusu görüşme 2019 yılından beri iki liderin ilk görüşmesi olmuştur. ABDnin, Çine ek gümrük vergileri uygulaması ve Çinin karşılık veren politikaları neticesinde iki ülke arasındaki ticaret sorunları, heyetler arası görüşmelere rağmen devam etmişti. Son dönemde Çinin kritik minerallere getirdiği ihracat kontrolleri ABD ve Avrupa ülkeleri başta olmak üzere küresel tedarik zincirinde önemli aksaklıklara yol açtı. Bu durum, ABDnin tarife önlemleri ile ekonomik baskı aracı olarak kullandığı tarife politikalarına karşı Çinin, karşılık verme kapasitesini arttırdığını göstermektedir. Güney Korede gerçekleşen görüşmede resmi bir anlaşmanın imzalanmadığı ancak ticari sorunların çözümü için ortak bir fikir birliğine varıldığı belirtilmiştir.[13] Buna göre, bir yıl süre için Mayıs ayında anlaşıldığı üzere ek vergilerin kaldırılarak %10a indirilmesi, Çinin ABDden soya fasulyesi ithalatına devam edeceği, Çinin son dönemde ihracat kısıtlaması getirdiği nadir toprak elementlerinden beşi üzerindeki kısıtlamaların erteleneceği konularında anlaşılmıştır.[14] Ancak, Çinin söz konusu kritik minerallerden yedisi hakkındaki kısıtlamalar devam etmektedir. ABD soya fasulyesinin en büyük alıcılarından olan Çinin, söz konusu ürün ithalatını durdurmasının ABDnin bazı eyaletlerindeki ekonomik durumu olumsuz etkilediği ve gelecek ABD seçimlerinde olası etkiler doğurabileceği ileri sürülmektedir.[15]

ABD ve Çin arasında ortak fikre varılan bu anlaşmaların gelecekteki siyasi ve ekonomik olaylardan etkilenebileceği göz önüne alınmalıdır. Çünkü ABD-Çin ilişkilerinde tarife engelleri, kritik minerallerdeki ihracat kısıtları gibi ekonomik araçlar iki ülke ilişkilerinde karşılıklı baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Bu durum, anlaşmaların doğasını kırılgan hale getirmektedir. Çinin sahip olduğu nadir toprak elementi kaynağı ve kontrolü sayesinde ihracat kontrolleri aracılığıyla ABDnin ekonomik baskısına karşılık vermesinin kolaylaştığı görülmektedir.

Sonuç

ABD Başkanı Trumpın Asya turu, kurumsal iş birlikleri yerine ikili görüşmeleri tercih eden ve barış anlaşmalarına aracılık etmeye çalışan dış politika yaklaşımının önemli bir örneğini teşkil etmektedir. Güvenlik, ticaret görüşmeleri ve kritik mineraller konusundaki anlaşmaların öne çıktığı ABD liderinin Asya turunda, ABDnin Asyaya ekonomik ve güvenlik katılımının arttığı görülmektedir. ABD ve Çin liderinin Güney Korede gerçekleşen ikili görüşmesi ABD-Çin arasındaki ticaret savaşı açısından önemli bir duraklama noktası olmuştur. ABDnin ek vergilerine karşı Çinin kritik minerallerdeki kontrolleri aracılığıyla baskı aracı oluşturduğu görülmektedir. Tayland-Kamboçya anlaşmazlığının hassas yapısı ve ABD-Çin ilişkilerinde ortaya çıkabilecek yeni siyasi ve ekonomik sorunlar, varılan söz konusu anlaşmaları kırılgan hale getirmektedir ancak bu durum, varılan mutabakatların önemini azaltmamaktadır. Kritik minerallerin, büyük güç rekabetinde ekonomik baskı aracı olarak kullanılabilirken aynı zamanda Malezya örneğinde olduğu gibi iki süper güç ile anlaşma yapacak yeni bir alan olarak öne çıktığı görülmektedir. Bu noktada ülkelerin kritik

mineraller konusunda uzmanlığa dayalı politikalar üretmesinin önemi bir kez daha görülmektedir.

Görsel: Bloomberg

[1] Gracelin Baskaran, Meredith Schwartz, Ahead of APEC, Trump Signs Flurry of Bilateral Minerals Agreements on Asia Tour, *CSIS,* 31 Ekim 2025 https://www.csis.org/analysis/ahead-apec-trump-signs-flurry-bilateral-minerals-agreements-asia-tour

[2] President Trump Opens Asia Trip by Securing Landmark Wins for America, *White House,* 27 Ekim 2025, https://www.whitehouse.gov/articles/2025/10/president-trump-opens-asia-trip-by-securing-landmark-wins-for-america/

[3] President Trump Opens Asia Trip by Securing Landmark Wins for America, *White House* , 27 Ekim 2025, https://www.whitehouse.gov/articles/2025/10/president-trump-opens-asia-trip-by-securing-landmark-wins-for-america/

[4] President Trump Opens Asia Trip by Securing Landmark Wins for America, *White House,* 27 Ekim 2025, https://www.whitehouse.gov/articles/2025/10/president-trump-opens-asia-trip-by-securing-landmark-wins-for-america/

[5] Islamuddin Sajid, Riyaz ul Khaliq, India, US Sign 10-Year Defense Framework, *Anadolu Agency,* 31 Ekim 2025, https://www.aa.com.tr/en/americas/india-us-sign-10-year-defense-framework/3731453

[6] Gracelin Baskaran, Meredith Schwartz, Ahead of APEC, Trump Signs Flurry of Bilateral Minerals Agreements on Asia Tour, *CSIS,* 31 Ekim 2025, https://www.csis.org/analysis/ahead-apec-trump-signs-flurry-bilateral-minerals-agreements-asia-tour

[7] Elif Gültekin Karahacıoğlu, Güney Kore ile ABD, Ticaret ve Güvenlik Anlaşmalarına İlişkin Ortak Bilgi Notu Yayımladı, *Anadolu Ajansı,* 14 Kasım 2025, https://www.aa.com.tr/tr/dunya/guney-kore-ile-abd-ticaret-ve-guvenlik-anlasmalarina-iliskin-ortak-bilgi-notu-yayimladi/3743726

[8] Zeynep Katre Oran, Nvidia, Güney Kore Hükümeti Ve Şirketleriyle Yapay Zeka Alanında İşbirliği Yapacak, *Anadolu Ajansı* 1 Kasım 2025, https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/nvidia-guney-kore-hukumeti-ve-sirketleriyle-yapay-zeka-alaninda-isbirligi-yapacak/3732333

; Josh Smith, David Brunnstrom and Costas Pitas Trump Says South Korea Has Approval To Build Nuclear-Powered Submarine, https://www.reuters.com/world/china/trump-says-south-korea-has-approval-build-nuclear-powered-submarine-2025-10-29/

[9] Samir Puri, Has Trumps Asia Tour Reassured the USs Asian Allies?, *Chatham House*, 4 Kasım 2025 https://www.chathamhouse.org/2025/11/has-trumps-asia-tour-reassured-uss-asian-allies

[10] APEC Ends with Adoption of Gyeongju Declaration, *Koreanet,* 3 Kasım 2025, https://www.korea.net/NewsFocus/policies/view?articleId=281512

[11] Sofiya Sayankina, What the 2025 APEC Summit Means for South Koreas AI Ambitions, *The Diplomat*, 4 Kasım 2025, https://thediplomat.com/2025/11/what-the-2025-apec-summit-means-for-south-koreas-ai-ambitions/

[12] Sofiya Sayankina, What the 2025 APEC Summit Means for South Koreas AI Ambitions, *The Diplomat*, 4 Kasım 2025, https://thediplomat.com/2025/11/what-the-2025-apec-summit-means-for-south-koreas-ai-ambitions/

[13] Laura Bicker, Anthony Zurcher, Flora Drury , Trump Hails 'Amazing' Meeting With China's Xi But No Formal Trade Deal Agreed, *BBC*, 30 Ekim 2025, https://www.bbc.com/news/articles/crl25xl1gjpo

[14] Laura Bicker, Anthony Zurcher, Flora Drury , Trump Hails 'Amazing' Meeting With China's Xi But No Formal Trade Deal Agreed, *BBC*, 30 Ekim 2025, https://www.bbc.com/news/articles/crl25xl1gjpo

[15] Jianli Yang, The Trump-Xi APEC Summit: Seeking a Trade Truce, *The Diplomat,* 28 Ekim 2025 https://thediplomat.com/2025/10/the-trump-xi-apec-summit-seeking-a-trade-truce/

Yazar Hakkında :

Seyda Nur OSMANLI, 2015 yılında Gazi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun olmuştur. 2021 yılında, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında "Kuşak ve Yol Girişimi: Cibuti ve Pakistan Örnekleri" başlıklı teziyle Yüksek Lisans derecesini almıştır. Osmanlı, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalında Doktora Adayıdır. Çin dış politikası, Çin-ABD ilişkileri, Türkiye-Çin ilişkileri hakkında çalışmalarını sürdürmektedir. Osmanlı, AVİM Uygulamalı Eğitim Programı Koordinatörüdür. Ayrıca, AVİM Günlük Bülten'in Asya-Pasifik bölümünü hazırlamaktadır. Ekim 2024'den bu yana AVİM'de Misafir Araştırmacı olarak görev yapmaktadır. Osmanlı, Mayıs 2026-Temmuz 2026 tarihleri arasında Erasmus+ Staj Bursu kazanarak, Bonn Üniversitesi bünyesindeki Center for Advanced Security, Strategic and Integration Studies (CASSIS) merkezinde Misafir Araştırmacı olarak staj ve araştırma faaliyeti yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: OSMANLI, Seyda Nur. 2026. "ABD BAŞKANI TRUMP'IN ASYA TURU'NDAN ÖNE ÇIKANLAR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2025 / 51. Kasım 26. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Analiz/ABD-BASKANI-TRUMP-IN-ASYA-TURU-NDAN-ONE-CIKANLAR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır